

М. В. Кочеров,
 д. ю. н., професор кафедри публічного управління та адміністрування,
 Державний університет "Київський авіаційний інститут"
 ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8687-8604>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.17.262

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНИХ МЕХАНІЗМІВ КОНТРОЛЮ ТА УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

М. Kocherov,
 Doctor of Science of Law, Professor of the Department of Public Management
 and Administration, The State University "Kyiv Aviation Institute"

FORMATION OF EFFECTIVE MECHANISMS FOR CONTROL AND MANAGEMENT OF BANKING
 ACTIVITIES IN THE MODERN INFORMATION ENVIRONMENT

У статті досліджено актуальні виклики, що постають перед державним управлінням банківською діяльністю України в сучасному інформаційному середовищі. Окреслено проблему недостатньої ефективності традиційних механізмів контролю, які не відповідають динаміці змін та стрімкому зростанню кіберзагроз. Встановлено, що вдосконалення систем автоматизованого моніторингу, алгоритмів стрес-тестування та механізмів превентивного регулювання є необхідною умовою для зміцнення фінансової стабільності й підвищення прозорості банківської системи. Проаналізовано механізми інституційного та нормативно-правового контролю Національного банку України, що здійснюється через планові і позапланові інспекції, а також контроль за дотриманням капітальних, ліквідних та комплаєнс-вимог. Доведено, що з 2025 року відбувається поступове відновлення довоєнних регуляторних стандартів з урахуванням нових викликів, зокрема кіберризиків, гібридних загроз та потреб макроекономічної стабілізації. Узагальнено роль нормативних актів, які деталізують застосування заходів впливу та підвищують ефективність інспекційної діяльності регулятора.

Розглянуто автоматизовані системи моніторингу та стрес-тестування як ключові цифрові інструменти, що забезпечують збір і аналіз фінансових даних у реальному часі, оперативне виявлення аномалій і моделювання кризових сценаріїв. Закцентовано, що їх застосування сприяє підвищенню гнучкості і адаптивності державного нагляду, запобіганню фінансовим кризам і покращенню прозорості банківської діяльності. Особливу увагу приділено кібербезпеці як інтегрованому механізму управління ризиками у банківському секторі, обґрунтовано важливість впровадження багатфакторної автентифікації, стандартів захисту інформаційної інфраструктури та новітніх нормативних вимог. Підкреслено, що ці заходи відповідають європейським стандартам і мають стратегічне значення для забезпечення стійкості банківської системи в сучасному інформаційному середовищі. Доведено, що формування ефективних механізмів контролю і управління банківською діяльністю базується на інтеграції традиційних підходів із сучасними цифровими технологіями, що є визначальною передумовою для ефективної банківської діяльності України.

The article examines the current challenges faced by state regulation of Ukraine's banking sector within the modern information environment. It outlines the problem of insufficient effectiveness of traditional control mechanisms, which fail to keep pace with the rapid changes and the exponential growth of cyber threats. It is established that the improvement of automated monitoring systems, stress-testing algorithms, and preventive regulatory mechanisms is a necessary condition for strengthening financial stability and enhancing the transparency of the banking system. The mechanisms of institutional and normative-legal control exercised by the National Bank of Ukraine are analyzed, including scheduled and unscheduled inspections, as well as oversight of compliance with capital, liquidity, and compliance requirements. It is demonstrated that since 2025 there has been a gradual restoration of pre-war regulatory standards, taking into account new challenges such as cyber risks, hybrid threats, and the need for macroeconomic stabilization. The role of regulatory acts that detail the application of enforcement measures and increase the effectiveness of the regulator's inspection activities is generalized. Automated monitoring systems and stress testing are considered as key digital tools that ensure the collection and analysis of financial data in real time, the prompt detection of anomalies, and the modeling of crisis scenarios. It is emphasized that their application contributes to enhancing the flexibility and adaptability of state supervision, preventing financial crises, and improving the transparency of banking operations. Special attention is given to cybersecurity as an integrated risk management mechanism in the banking sector, substantiating the importance of implementing multi-factor authentication, standards for protecting information infrastructure, and the latest regulatory requirements. It is highlighted that these measures comply with European standards and hold strategic importance for ensuring the resilience of the banking system in the contemporary information environment. It is demonstrated that the formation of effective control and management mechanisms for banking activities is based on the integration of traditional approaches with modern digital technologies, which is a key prerequisite for the efficient functioning of Ukraine's banking sector.

Ключові слова: управління банківською діяльністю, механізми контролю, інформаційне суспільство, цифровізація, автоматизований моніторинг, стрес-тестування, кібербезпека, фінансова стабільність, Національний банк України, управління ризиками.

Key words: banking management, control mechanisms, information society, digitalization, automated monitoring, stress testing, cybersecurity, financial stability, National Bank of Ukraine, risk management.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сучасний банківський сектор України зазнає глибоких трансформацій під впливом цифровізації, євроінтеграційних процесів, нових регуляторних підходів та безпрецедентних геополітичних викликів. У цих умовах система державного управління у сфері фінансів постає перед завданням забезпечення стійкості, прозорості та ефективності банківських установ, зокрема шляхом удосконалення механізмів контролю та управління їхньою діяльністю. Центральна роль у цьому процесі належить Національному банку України (НБУ) як регулятору, який повинен адаптувати свої інструменти до змінного інформаційного середовища, зростаючих ризиків кіберзлочинності та очікувань міжнародної спільноти.

В умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення особливого значення набуває впровадження сучасних цифрових рішень у банківське регулювання. Ці підходи чітко окреслені в Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року, де акцент зроблено на необхідності зміцнення фінансової стабільності, покращення нагляду за фінансовими установами, підвищення рівня цифрової трансформації та кіберстійкості, а також інтеграції з фінансовим простором ЄС. Зазначена стратегія передбачає перехід до більш гнучкої, аналітично обґрунтованої та ризик-орієнтованої моделі регулювання і нагляду, що потребує відповідного наукового осмислення [1].

Інформаційне середовище, у якому функціонує банківський сектор, характеризується високою динамікою, складністю структури потоків даних, зростанням обсягів фінансових транзакцій та загрозами кібер-

безпеки. Водночас підвищуються вимоги до прозорості, відповідальності та підзвітності банківських установ з боку держави, суспільства та міжнародних партнерів. Проблема полягає в недостатній ефективності існуючих інструментів банківського нагляду, що часто не встигають за швидкістю розвитку цифрових технологій і нових фінансових продуктів. Також існує потреба у вдосконаленні систем автоматизованого моніторингу, алгоритмів стрес-тестування, моделей прогнозування кризових явищ та механізмів превентивного регулювання.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про активний розвиток теоретичних і практичних аспектів державного регулювання банківської діяльності в Україні. Зокрема, у роботах Л. Сороки, К. Куркової та О. Панченко [7] наголошується на важливості адміністративно-правового статусу Національного банку України як регулятора, який поєднує традиційні підходи з впровадженням сучасних цифрових технологій для підвищення ефективності контролю. В.Рисін та Р.Печенко [15] висвітлюють структурні зміни на ринку фінансових послуг в умовах воєнного стану, підкреслюючи роль кібербезпеки та цифрових інструментів у забезпеченні стійкості банківського сектору. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року [1] акцентує увагу на фінансовій стабільності, цифровізації та євроінтеграції. НБУ відновлює довоєнні стандарти нагляду, зокрема оцінку кредитних ризиків і стрес-тестування [3; 4; 13], вдосконалює контроль у сфері готівкового обігу [5] та регламентує заходи впливу при порушеннях [6]. Вимоги фінансового моніторингу посилені відповідно до європейських стандартів [8; 11]. Постанова НБУ № 69 (2025) встановлює стандарти кібербезпеки для критичної інфраструктури [16], що особливо важливо в умовах гібридних загроз [17]. Указане свідчить про формування цілісної системи контролю та управління банківською діяльністю, орієнтованої на стійкість, прозорість та цифрову безпеку, однак потребує подальшого аналізу ефективності впроваджених механізмів у динаміці ризиків, викликаних війною, кіберзагрозами та швидким розвитком фінансових технологій.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Формулювання цілей статті (постановка завдання) — дослідження сучасних тенденцій та підходів до формування ефективних механізмів контролю та управління банківською діяльністю в сучасному інформаційному середовищі та обґрунтування потреби інтеграції традиційних механізмів та інноваційних цифрових рішень, що враховують нові ризики та загрози у досліджуваній сфері.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Державне регулювання банківського сектору з метою забезпечення макрофінансової стабільності, прозорості та стійкості функціонування банківських установ в Україні, реалізується через інституційний і нормативно-правовий нагляд, що здійснюється Національним

банком України. Цей механізм є системною управлінською практикою, яка поєднує планові та позапланові перевірки з постійним моніторингом дотримання банками регуляторних вимог. У межах свого мандата НБУ виконує функції як наглядового, так і нормативного органу, формуючи рамкові засади пруденційного регулювання відповідно до кращих міжнародних стандартів, зокрема принципів Базельського комітету з банківського нагляду [2].

Регуляторна політика охоплює широке коло аспектів, зокрема: нормативи достатності капіталу, ліквідності, прозорість структури власності, якість корпоративного управління, управління ризиками, комплаєнс-контроль та відповідність вимогам законодавства [3]. У 2025 році простежується тенденція до поступового відновлення довоєнного режиму регулювання банківської діяльності, що був скоригований у зв'язку з повномасштабною збройною агресією РФ. Повернення до повноцінного регуляторного середовища обумовлене необхідністю підвищення стійкості фінансового сектору до нових типів ризиків, зокрема тих, що пов'язані з кібератаками, гібридними загрозами, а також процесами макроекономічної стабілізації [4].

Інспекційна діяльність, що здійснюється НБУ, виконує не лише контрольну функцію, а й відіграє роль джерела релевантної інформації для ухвалення оперативних і стратегічних регуляторних рішень. Планові та позапланові інспекції набувають функціонального розширення: вони слугують не лише засобом забезпечення фінансової дисципліни, а й виступають джерелом аналітичної інформації, необхідної для адаптивного регулювання. У цьому контексті важливим кроком стало оновлення з червня 2025 року Положення про організацію та проведення перевірок банків у сфері готівкового обігу, яке передбачає комплексну модернізацію процедур інспекцій. Зокрема, зміни стосуються: розширення повноважень інспекторів щодо доступу до електронної документації, нормативного закріплення використання відеофіксації під час перевірок, а також регулювання дій НБУ у разі перешкоджання контрольним заходам [5]. Такі нововведення спрямовані на підвищення ефективності нагляду та мінімізацію ризиків, пов'язаних із тіньовими готівковими операціями, що особливо актуально в умовах воєнного часу та цифровізації банківської сфери.

Щодо нормативних документів, Національний банк затвердив низку постанов у 2025 році, які деталізують механізми застосування заходів впливу до банків у разі порушень. Зокрема, постанова Правління НБУ від 9 травня 2025 року № 54 регламентує порядок укладення письмових угод з банками для усунення виявлених недоліків, а також створює правову основу для реагування на ризикову діяльність і недотримання банками пруденційних нормативів [6]. Це надає регулятору інструменти для превентивного впливу та управління ризиками.

Наукові праці та аналітичні огляди підтверджують, що така структура інституційного контролю є складовою ефективного державного управління банківським сектором. Зокрема, вченими наголо-

шується, що адміністративно-правовий статус НБУ як суб'єкта державного регулювання фінансового ринку є основою для реалізації комплексних заходів контролю з використанням сучасних технологій і правових механізмів [7]. Поступове відновлення і модернізація регуляторних норм сприяють підвищенню ролі НБУ як гаранта стабільності банківського сектору у складних сучасних соціоекономічних умовах.

Таким чином, інституційний та нормативно-правовий контроль НБУ базується на балансі між жорсткістю нормативів та адаптацією до нових викликів, що відображає зусилля держави щодо підтримання банківської стабільності, прозорості і надійності. Ці механізми є фундаментальною складовою системи державного управління в банківській сфері й формують надійну основу для подальшого розвитку фінансового ринку України.

Разом з тим, стрімка діджиталізація фінансових послуг, ускладнення банківських операцій та зростання кіберзагроз зумовлюють потребу у впровадженні новітніх механізмів та інструментів контролю, які відповідають сучасному інформаційному середовищу. Це вимагає гнучких, технологічно підкріплених рішень, здатних забезпечити оперативне виявлення ризиків та адаптивне регулювання.

Автоматизовані системи моніторингу, що впроваджуються НБУ, функціонують на базі сучасних цифрових платформ, які забезпечують безперервний збір, обробку та аналітику фінансових показників банків у режимі реального часу. Ці системи інтегрують багатоканальні джерела інформації, як-то: бухгалтерська звітність, транзакційна активність, що дозволяє своєчасно виявляти фінансові аномалії, ризикові операції та потенційні порушення нормативів. Особливої ваги надається ризик-орієнтованому аналізу великих фінансових операцій, які класифікуються як потенційно небезпечні, та автоматичному інформуванню уповноважених структур про підозрілі транзакції [8; 9].

Згідно з офіційними повідомленнями, у 2025 році НБУ суттєво посилив вимоги до систем фінансового моніторингу відповідно до європейських стандартів, а також відновив планові виїзні перевірки банків після періоду регуляторного послаблення, обумовленого воєнним станом [10; 11]. Частина перевірок здійснюється у форматі безвізного нагляду з використанням цифрових технологій, що підвищує швидкість реагування та знижує навантаження на регулятора і піднаглядні установи [12].

НБУ також активно розвиває практику стрес-тестування банків, як інструменту оцінки їхньої стійкості до кризових сценаріїв. Використовуючи спеціально розроблені методики, регулятор здійснює моделювання макроекономічних шоків, коливань валютних курсів, зниження ліквідності тощо, із подальшим прогнозуванням впливу зазначених чинників на капітал і фінансову стабільність установ [13].

Стрес-тестування — це одна з основних процедур пруденційного нагляду, яка дозволяє оцінити стійкість банківської системи при виникненні несприятливих внутрішніх та зовнішніх шоків. НБУ засто-

совує комплексні сценарії, адаптовані до сучасних викликів, серед яких: макроекономічні шоки (падіння ВВП, інфляція, валютні коливання); ризики ліквідності (раптовий відтік депозитів, проблеми з доступом до ринків капіталу); кіберінциденти та технологічні ризики, що можуть призвести до операційних збоїв; геополітична нестабільність, що впливає на платоспроможність та довіру. За результатами проведених тестів НБУ встановлює додаткові капітальні вимоги або накладає інші регуляторні обмеження на банки, які виявляють підвищений ризик неспроможності. Такий підхід сприяє зниженню системного ризику, підвищує прозорість і дозволяє регулятору своєчасно вживати заходів.

На підставі результатів тестів НБУ приймає рішення щодо встановлення додаткових капітальних буферів, обмежень на активні операції або посилення наглядових заходів стосовно банків, які виявилися в зоні підвищеного ризику [14].

Наукові дослідження та аналітичні огляди підтверджують, що автоматизовані системи моніторингу у поєднанні зі стрес-тестуванням формують комплексний інструментарій адаптивного регулювання. Замість формального підходу до контролю, вони забезпечують можливість системного аналізу банківської діяльності, що охоплює не лише фінансові, а й операційні та технологічні параметри, зокрема, вразливість до кіберзагроз, які актуалізуються в умовах цифровізації [15].

Таким чином, автоматизовані платформи моніторингу та стрес-тестування є новітніми інструментами державного контролю у банківському секторі. Їх застосування сприяє забезпеченню прозорості, підвищенню адаптивності регуляторних рішень і зміцненню фінансової стабільності в Україні.

Як зазначалось вище, після періоду воєнного форс-мажору, коли діяло пом'якшене регулювання, з 2025 року Національний банк України розпочав поступове відновлення довоєнних стандартів банківського нагляду. Це передбачає жорсткіші вимоги до капіталізації, управління ризиками, прозорості структури власності, а також проведення планових і позапланових перевірок банків [4]. Такий підхід відповідає логіці посилення фінансової дисципліни в умовах стратегічного відновлення та євроінтеграції. Разом із цим, важливим аспектом сучасного банківського регулювання є забезпечення кібербезпеки та захисту інформаційної інфраструктури як невід'ємної складової державного контролю. Розвиток цифрових каналів банківського обслуговування, використання хмарних технологій і активізація кіберзагроз з боку недержавних та ворожих акторів змушує державу впроваджувати системні та техніко-організаційні заходи. Постановою Правління НБУ від 27.06.2025 № 69 визначено критичну інфраструктуру фінансового сектору як об'єкт особливої уваги, де повинні діяти стандартизовані вимоги до кіберстійкості, включно з багатофакторною автентифікацією, захистом хмарних середовищ, управлінням правами доступу тощо [16].

У експертному огляді Асоціації українських банків [17] також підкреслюється, що в умовах воє-

Таблиця 1. Узагальнена характеристика традиційних механізмів та інноваційних цифрових рішень в управлінні банківською діяльністю

Механізм	Засоби реалізації	Цілі та завдання	Особливості впровадження
Інституційний нагляд НБУ	Планові та позапланові перевірки банків, контроль за дотриманням нормативів	Забезпечення фінансової дисципліни, прозорості, стабільності	Розширення повноважень інспекторів, використання відеофіксації
Нормативно-правове регулювання	Встановлення пруденційних нормативів: капітал, ліквідність, корпоративне управління, комплаєнс	Регулювання діяльності банків, управління ризиками	Відновлення довоєнних стандартів з урахуванням нових викликів
Автоматизовані системи моніторингу	Цифрові платформи для збору та аналізу даних у реальному часі, виявлення аномалій та ризиків	Оперативний контроль, підвищення ефективності нагляду	Впровадження ризик-орієнтованого підходу, інтеграція багатоканальних джерел
Стрес-тестування банків	Моделювання кризових сценаріїв (макроекономічні, валютні, кіберризики), оцінка стійкості банків	Запобігання системним кризам, зниження ризиків неспроможності	Використання комплексних сценаріїв, адаптація до сучасних загроз
Фінансовий моніторинг і превентивний контроль	Виявлення та інформування про підозрілі фінансові операції, моніторинг дотримання норм	Запобігання відмиванню грошей, фінансовим злочинам	Підвищення вимог відповідно до європейських стандартів
Кібербезпека і захист інформації	Стандартизовані вимоги до захисту інформаційних систем (автентифікація, контроль доступу, захист хмар)	Забезпечення кіберстійкості банківського сектору	Постанова № 69 НБУ, інтеграція кібернагляду у фінансовий контроль

Джерело: складено автором.

ного стану НБУ посилює вимоги до фінансового моніторингу та системного захисту від кіберзагроз, що є необхідним для забезпечення стійкості фінансової системи в умовах гібридних загроз і кібервтручань.

З огляду на комплексність викликів та сучасні умови функціонування банківської системи, ефективно управління та контроль у цьому секторі потребують інтеграції традиційних механізмів та інноваційних цифрових рішень, що враховують нові ризики та загрози, зокрема ймовірність кібернетичних втручань. У табл. 1 наведено узагальнену характеристику традиційних механізмів та інноваційних цифрових рішень в управлінні банківською діяльністю в сучасному інформаційному середовищі, які формують основу сучасної системи державного нагляду в Україні.

Інтеграція питань кіберзахисту до сфери державного нагляду та управління банківською діяльністю в сучасному інформаційному середовищі демонструє еволюцію традиційного підходу до фінансового контролю: від нормативно-пруденційного регулювання до комплексного управління ризиками цифрового середовища. Це відповідає сучасним європейським підходам, де кібербезпека визнається частиною загальної архітектури фінансової стійкості та довіри до банківської системи. Оцінюючи актуальні зміни, можна стверджувати, що Україна поступово інтегрує стандарти кібернагляду до власного регуляторного простору, що має стратегічне значення для збереження фінансової стабільності.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Формування ефективних механізмів контролю та управління банківською діяльністю в сучасному інформаційному середовищі є складним багатограним процесом, що ґрунтується на поєднанні традиційних інституційних та нормативно-правових інструментів із сучасними цифровими технологіями. Основною тенденцією розвитку цих механізмів є їх адаптація до швидкоплинних викликів інформаційного суспільства, цифрових змін, посилення кіберзагроз, а також геополітичної нестабільності, що значною мірою впливають на функціонування банківського сектору України.

Зростаючі вимоги до прозорості і надійності фінансових установ обумовлюють потребу переходу від формального контролю до більш гнучких і ризик-орієнтованих моделей нагляду. Впровадження автоматизованих систем моніторингу дозволяє здійснювати безперервний збір і аналітику даних у режимі реального часу, що підвищує оперативність виявлення фінансових аномалій і ризикових операцій. Водночас, стрес-тестування, як інструмент оцінки стійкості банків до різноманітних кризових сценаріїв, набуває особливого значення, забезпечуючи превентивність і адаптивність регуляторних рішень.

Значущою складовою сучасних механізмів контролю є інтеграція заходів кібербезпеки, що формує новий рівень фінансової стабільності. Стандартизовані вимоги до захисту інформаційної інфраструктури,

включно з багатофакторною автентифікацією та контролем доступу, відповідають європейським практикам і є невід'ємною частиною державного регулювання в умовах посилення гібридних загроз.

Разом із тим, відновлення і модернізація нормативно-правового поля, що включає жорсткі вимоги до капіталізації, прозорості власності та управління ризиками, забезпечує баланс між стабільністю банківської системи та її здатністю оперативно реагувати на нові виклики. Запровадження механізмів правового реагування, зокрема застосування превентивних заходів впливу у разі виявлення порушень, посилює ефективність інституційного контролю.

Отже, тенденції формування ефективних механізмів контролю та управління банківською діяльністю відображають комплексний підхід, спрямований на забезпечення фінансової стійкості, прозорості та безпеки у динамічному цифровому середовищі. Такий підхід є важливою передумовою успішного функціонування банківського сектору в сучасному інформаційному середовищі та інтеграції України до європейського фінансового простору. Подальші дослідження повинні враховувати соціально-економічні аспекти цифрової трансформації банківського сектору, забезпечення балансу між інноваціями, прозорістю та захистом прав клієнтів.

Література:

1. Стратегія фінансового сектору України до 2025 року. 2020. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Strategija_financovogo_sektoru_ua.pdf
2. Prevention of criminal use of the banking system for the purpose of money-laundering (December 1988). <https://www.bis.org/publ/bcbsc137.pdf>
3. Національний банк відновлює окремі вимоги щодо оцінки кредитного ризику та управління стрес-тестуванням банків (2025). URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-vidnovlyuye-okremi-vimogi-schodo-otsinki-bankami-kreditnogo-riziku-pidgotovki-planiv-vidnovlennya-diyalnosti-pobudovi-sistemi-upravlinnya-rizikami>
4. НБУ відновлює довоєнне регулювання діяльності банків. URL: <https://news.dtki.ua/finance/bank-system/100725-nbu-vidnovliuye-dovojenne-reguluvannia-diyalnosti-bankiv>
5. Національний банк уточнив систему контролю за діяльністю банків у сфері готівкового обігу (2025). URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/onovleno-sistemu-kontrolyu-za-diyalnistyu-bankiv-u-sferi-gotivkovogo-obigu>
6. Про затвердження Змін до Положення про застосування Національним банком України заходів впливу: постанова Правління Національного банку України № 54 від 09.05.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0054500-25#Text>
7. Сорока Л.В., Куркова К.М., Панченко О.І. Адміністративно-правовий статус і повноваження Національного банку України як регулятора. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 2. URL: http://lsej.org.ua/2_2025/77.pdf
8. Зміни у фінансовому моніторингу з 1 січня 2025 року. ЮРЛІГА. URL: https://jurliga.ligazakon.net/ru/news/233463_zmni-u-fnansovomu-montoringu-z-1-schnya-2025-roku

news/233463_zmni-u-fnansovomu-montoringu-z-1-schnya-2025-roku

9. НБУ оприлюднив план перевірок банків та фінустанов на 2025 рік. Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3943242-nbu-opriludniv-plan-perevirok-bankiv-ta-finustan-na-2025-rik.html>

10. Національний банк України. План виїзних моніторингових на 2025 рік. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/u-2025-rotsi-natsionalniy-bank-provede-viyizniy-monitoring-chotiroh-obyektiv-oversaytu>

11. Фінансовий моніторинг в Україні посилюється з червня 2025 року. REnews. URL: <https://renews.com.ua/ekonomika/finansovii-monitoring-v-ukrayini-posilivsia-z-chervnia-2025-roky-sho-treba-znati/>

12. Фінансовий нагляд: нові правила перевірок та звітності від НБУ (2025). 7eminar. URL: <https://7eminar.ua/news/9337-fnansovii-naglyad-novi-pravila-perevirok-ta-zvitnosti-vid-nbu>

13. Про особливості здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України у 2025 році: постанова Правління НБУ від 16 грудня 2024 року № 149. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0149500-24#Text>

14. Огляд банківського сектору, травень 2025 року. URL: <https://bank.gov.ua/en/news/all/oglyad-bankivskogo-sektoru-traven-2025-roku>

15. Рисін В.В., Печенко Р.О. Структурні зміни на ринку фінансових послуг України: вплив війни. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія "Проблеми економіки та управління", 2024. Vol. 8, No. 1. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2024/may/34568/240386maket-24-35.pdf>

16. Про критичну інфраструктуру фінансового сектору: постанова Правління Національного Банку України від 27 червня 2025 року № 69. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0069500-25#Text>

17. Стійкість банківського сектору в умовах воєнного стану, здійснення фінмоніторингу: огляд нормативних змін НБУ у лютому. URL: <https://aub.org.ua/104/ekspertna-dumka/15113-stiikist-bankivskoho-sektoru-v-umovakh-voiennoho-stanu-zdiisnennia-finmonitorynhu-ohliad-normatyvnykh-zmin-nbu-u-liutomu>

References:

1. Ministry of Finance of Ukraine (2020), "Strategy for the Development of the Financial Sector of Ukraine until 2025", Available at: https://mof.gov.ua/storage/files/Strategija_financovogo_sektoru_ua.pdf (Accessed: 15 January 2025).
2. Basel Committee on Banking Supervision (1988), "Prevention of criminal use of the banking system for the purpose of money-laundering", BIS, December, Available at: <https://www.bis.org/publ/bcbsc137.pdf> (Accessed: 20 February 2025).
3. National Bank of Ukraine (2025), "NBU restores certain requirements for credit risk assessment and stress testing", Available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-vidnovlyuye-okremi-vimogi-schodo-otsinki-bankami-kreditnogo-riziku-pidgotovki-planiv-vidnovlennya-diyalnosti-pobudovi-sistemi-upravlinnya-rizikami> (Accessed: 07 March 2025).

4. DTKT News (2025), "NBU restores pre-war regulation of banking activities", Available at: <https://news.dtki.ua/finance/bank-system/100725-nbu-vidnovliuye-dovojenne-reguliuвання-diialnosti-bankiv> (Accessed: 25 April 2025).

5. National Bank of Ukraine (2025), "NBU updated system of control over cash operations in banks", Available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/onovleno-sistemu-kontrolyu-za-diialnistyu-bankiv-u-sferi-gotivkovogo-obigu> (Accessed: 10 May 2025).

6. National Bank of Ukraine (2025), Resolution "On the approval of changes to the procedure for applying measures of influence", Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0054500-25#Text> (Accessed: 12 May 2025).

7. Soroka, L.V., Kurkova, K.M., and Panchenko, O.I. (2025), "Administrative and legal status and powers of the National Bank of Ukraine as a regulator", Legal Scientific Electronic Journal, vol. 2, Available at: http://lsej.org.ua/2_2025/77.pdf (Accessed: 20 January 2025).

8. YURLIGA (2025), "Changes in financial monitoring from January 1, 2025", Available at: https://jurliga-ligazakon.net/ru/news/233463_zmni-u-fnansovomu-monitoringu-z-1-schnya-2025-roku (Accessed: 01 February 2025).

9. Ukrinform (2025), "NBU has published the plan of inspections of banks and financial institutions for 2025", Available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3943242-nbu-opriludniv-plan-perevirok-bankiv-ta-finustan-na-2025-rik.html> (Accessed: 15 March 2025).

10. National Bank of Ukraine (2025), "NBU plan of on-site monitoring inspections for 2025", Available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/u-2025-rotsi-natsionalniy-bank-provede-viyizniy-monitoring-chotiroh-obyektiv-oversaytu> (Accessed: 22 March 2025).

11. REnews (2025), "Financial monitoring has been strengthened in Ukraine since June 2025 — what you need to know", Available at: <https://renews.com.ua/ekonomika/finansovii-monitoring-v-ykrayini-posilivsia-z-chervnia-2025-roky-sho-treba-znati/> (Accessed: 05 June 2025).

12. 7eminar (2025), "Financial supervision: new rules of inspections and reporting by the NBU", Available at: <https://7eminar.ua/news/9337-fnansovii-naglyad-novi-pravila-perevirok-ta-zvitnosti-vid-nbu> (Accessed: 10 June 2025).

13. National Bank of Ukraine (2024), Resolution "On the specifics of assessing the resilience of banks and the banking system of Ukraine in 2025", Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0149500-24#Text> (Accessed: 30 January 2025).

14. National Bank of Ukraine (2025), "Banking Sector Review, May 2025", Available at: <https://bank.gov.ua/en/news/all/oglyad-bankivskogo-sektoru-traven-2025-roku> (Accessed: 05 June 2025).

15. Rysin, V.V., and Pechenko, R.O. (2024), "Structural Changes in the Financial Services Market of Ukraine: The Impact of War", Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic". Series "Problems of Economics and Management", Vol. 8, No. 1, Available at: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2024/may/34568/240386maket-24-35.pdf> (Accessed: 18 April 2025).

16. National Bank of Ukraine (2025), Resolution "On critical infrastructure of the financial sector", Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0069500-25#Text> (Accessed: 28 June 2025).

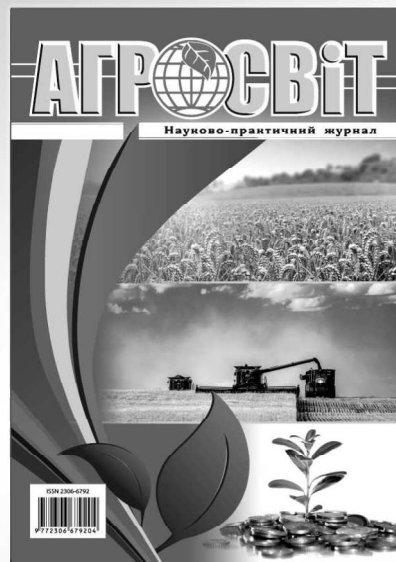
17. Association of Ukrainian Banks (2025), "Sustainability of the banking sector under martial law, implementation of financial monitoring: NBU normative changes overview in February", Available at: <https://aub.org.ua/104/ekspertna-dumka/15113-stiikist-bankivskoho-sektoru-v-umovakh-voiennoho-stanu-zdiisnennia-finmonitorynhu-ohliad-normatyvnykh-zmin-nbu-u-liutomu> (Accessed: 10 March 2025).

Стаття надійшла до редакції 01.08.2025 р.

АГРОСВІТ

<https://nayka.com.ua>

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

**Журнал включено до переліку
наукових фахових видань України
з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)**

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292